

De som står med Israel kommer att stå med Israel i rätten

Inledning

Sedan den 2 mars 2025 har Israel infört en total belägring av Gaza, vilket blockerar all humanitär hjälp, inklusive mat, vatten och medicinska förnödenheter, med katastrofala konsekvenser, såsom utbredd svält, dödsfall och kollaps av vårdssystem. Rapporter beskriver barn reducerade till skelettliknande tillstånd, påminnande om dem som befriades från nazistiska koncentrationsläger, och sjukhus som inte kan behandla patienter på grund av brist på förnödenheter. Dessa handlingar, betecknade som folkmord av Amnesty International och stödda av en nyligen genomförd undersökning bland folkmordsforskare, bryter mot internationell humanitär rätt (IHL), judisk lag (Halakha) och förebyggande åtgärder som beordrats av Internationella domstolen (ICJ) 2024. Sydafrikas folkmordsmål mot Israel vid ICJ, inlett i december 2023, stärks av bevis för *actus reus* (den fysiska handlingen) och *mens rea* (avsikt) enligt 1948 års folkmordskonvention. De rättsliga och moraliska skyldigheterna enligt folkmordskonventionen och ramverket för Responsibility to Protect (R2P), förstärkt av den amerikanska Foreign Assistance Act, understryker det globala imperativet att förhindra folkmord, "brottet av brott". Denna essä utvecklar dessa överträdelser, ICJ:s order och bevis som stöder Sydafrikas mål, och betonar att politiska ledare som fortsätter att stödja Israel trots starka bevis för pågående folkmord kan möta anklagelser för medhjälp till folkmord och krigsförbrytelser enligt internationell och nationell lag, vilket understryker den djupa moraliska och historiska betydelsen av denna kris.

Överträdelser av internationell lag

Internationell humanitär rätt, reglerad av 1949 års Genèvekonventioner, tilläggsprotokoll och sedvanerättslig IHL, fastställer tydliga standarder för att skydda civila under väpnade konflikter. Israels handlingar i Gaza bryter mot flera kärnprinciper:

1. Skydd av civila och förbud mot svält:

- Fjärde Genèvekonventionen (artikel 27) kräver human behandling av civila och förbjuder handlingar som orsakar onödigt lidande. Artikel 54 i tilläggsprotokoll I och sedvanerättslig IHL (ICRC-regel 53) förbjuder uttryckligen svält av civila som en krigföringsmetod. Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen (ICC) klassificerar avsiktlig svält som ett krigsbrott (artikel 8(2)(b)(xxv)).
- Israels belägring, som blockerar all mat, vatten och medicinska förnödenheter sedan mars 2025, riktar sig urskillningslöst mot Gazas 2,3 miljoner civila, vilket leder till dokumenterade svältdödsfall och svår undernäring, enligt Amnesty International (2025). Detta utgör folkmord, som bekräftats av Amnesty International och en undersökning bland folkmordsforskare, som hävdar att det avsikt-

liga berövandet uppfyller folkmordskonventionens kriterier (Amnesty International, 2025; Genocide Scholars Survey, 2024).

2. Skyldighet att underlätta humanitär hjälp:

- Artikel 70 i tilläggsprotokoll I och ICRC-regel 55 kräver att parter tillåter snabb och obehindrad humanitär hjälp till civila. Israels totala förbud mot hjälp, inklusive USA-finansierade konvojer, bryter mot denna skyldighet, med UNRWA som rapporterar att ingen hjälp har kommit in i Gaza på över 14 veckor (UNRWA Situation Report #172, 2024).

3. Kollektiv bestraffning:

- Artikel 33 i fjärde Genèvekonventionen förbjuder kollektiv bestraffning. Belägringen straffar hela Gazas befolkning för Hamas handlingar, vilket utgör ett krigsbrott, enligt Human Rights Watch (2023).

4. USA:s Foreign Assistance Act (Section 620I):

- Section 620I förbjuder militärt bistånd till länder som begränsar USA:s humanitära hjälp. Israels blockad av USA-finansierad hjälp, dokumenterad av ett läckt memorandum från utrikesdepartementet (DAWN, 2025), bryter mot denna lag, med lagstiftare som senator Bernie Sanders som kräver att militärt bistånd stoppas (Sanders, 2024). Detta återspeglar det moraliska och rättsliga imperativet att förhindra folkmord, i linje med folkmordskonventionens krav på åtgärder mot sådana brott.

Överträdelser av judisk lag (Halakha)

Judisk lag, eller Halakha, baserad på Toran, Talmud och rabbiniska tolkningar, betonar etiskt beteende, även i krig. Viktiga principer inkluderar:

1. Pikuach Nefesh:

- Principen om *pikuach nefesh* (att rädda liv), rotad i Talmud (Yoma 85b), prioriterar bevarandet av mänskligt liv framför nästan alla andra bud. Belägringen, som orsakar svält och dödsfall, strider direkt mot denna princip genom att onödigt utsätta civila liv för fara.

2. Krigets lagar (*Din Milchama*):

- Maimonides, i *Mishneh Torah* (Laws of Kings and Their Wars 6:7), stipulerar att under en belägring måste en sida lämnas öppen för att ge civila tillgång till förnödenheter, vilket förbjuder fullständiga blockader. Israels totala belägring, som blockerar alla in- och utgångar, bryter mot denna regel och orsakar omfattande lidande bland icke-stridande, inklusive barn, enligt OHCHR (2025).

Som en stat som identifierar sig med judiska värderingar strider Israels handlingar mot Halakhas etiska mandat, särskilt *pikuach nefesh*, som kräver prioritering av livets bevarande.

Överträdelse av ICJ:s förebyggande åtgärder

ICJ, i Sydafrikas folkmordsmål mot Israel, utfärdade bindande provisoriska åtgärder 2024 för att förhindra folkmord och säkerställa humanitär tillgång:

- **26 januari 2024:** Beordrade Israel att förhindra handlingar enligt artikel II i folkmordskonventionen, inklusive dödande, orsaka allvarlig skada och skapa förhållanden som leder till fysisk förstörelse, samt säkerställa humanitär hjälp (ICJ Order, 2024).
- **28 mars 2024:** På grund av försämrade förhållanden, inklusive svält, upprepade ICJ behovet av obehindrad humanitär hjälp i hela Gaza (ICJ Order, 2024).
- **24 maj 2024:** Beordrade Israel att stoppa sin militära offensiv i Rafah och säkerställa förhållanden som inte leder till palestiniernas fysiska förstörelse, med betoning på obehindrad tillgång till hjälp (ICJ Order, 2024).

Israels totala belägring sedan mars 2025, som blockerar all hjälp och leder till svält, strider direkt mot dessa order. Uttalanden från israeliska tjänstemän, såsom finansminister Beza-lel Smotrichs deklaration i april 2025 att "inte ens ett vete korn kommer att komma in i Gaza" (Middle East Eye, 2025), indikerar bristande efterlevnad, vilket stärker Sydafrikas mål.

Rättsliga skyldigheter enligt folkmordskonventionen

1948 års konvention om förebyggande och bestraffning av folkmord ålägger stater specifika skyldigheter att förhindra och bestraffa folkmord, definierat som handlingar begångna med avsikt att förstöra, helt eller delvis, en nationell, etnisk, ras- eller religiös grupp (artikel II). Viktiga skyldigheter inkluderar:

1. Förebyggande (artikel I):

- Stater måste vidta alla åtgärder inom sin makt för att förhindra folkmord, inklusive diplomatiska, ekonomiska och militära åtgärder för att stoppa pågående folkmordshandlingar. ICJ:s dom från 2007 i *Bosnien v. Serbien* klargjorde att stater måste agera när de har inflytande över aktörer som begår folkmord, såsom genom vapenleveranser eller politiskt stöd (ICJ, 2007).
- I Gaza måste stater som ger militärt eller ekonomiskt bistånd till Israel, såsom USA, Storbritannien och Tyskland, säkerställa att deras stöd inte underlättar folkmord. Underlåtenhet att agera riskerar att bryta mot denna skyldighet.

2. Besträffning (artikel III):

- Stater måste åtala eller utlämna individer som är ansvariga för folkmord, inklusive medverkan (artikel III). Detta gäller israeliska tjänstemän, som bevisas av ICC:s arresteringsorder utfärdade i november 2024 för svält som ett krigsbrott (ICC, 2024).

3. Icke-medverkan (artikel III(e)):

- Stater får inte vara medskyldiga till folkmord, inklusive genom att tillhandahålla vapen eller stöd till aktörer som begår folkmordshandlingar. Länder som levererar vapen till Israel riskerar medverkan om dessa underlättar belägringen (Amnesty International, 2025).

4. Jurisdiktion och samarbete (artiklar V-VI):

- Stater måste anta nationell lagstiftning för att genomdriva konventionen och samarbeta med internationella tribunaler som ICJ och ICC. Sydafrikas mål,

stödd av över 30 stater, återspeglar detta samarbete och pressar ICJ att hålla Israel ansvarigt (ICJ Pressmeddelande, 2025).

Rättsliga skyldigheter enligt Responsibility to Protect (R2P)

Responsibility to Protect, godkänd av FN:s generalförsamling 2005 (World Summit Outcome Document, par. 138-139), ålägger stater att skydda befolkningar från folkmord, krigsförbrytelser, etnisk rensning och brott mot mänskligheten. R2P består av tre pelare:

1. Pelare I: Statens ansvar:

- Varje stat måste skydda sin befolkning från folkmord. Israel, som ockupationsmakt i Gaza, misslyckas med denna skyldighet genom att införa en belägring som orsakar svält och dödsfall (OHCHR, 2025).

2. Pelare II: Internationellt bistånd:

- Det internationella samfundet måste bistå stater genom diplomatiska, humanitära och andra medel. Länder som Jordanien och Egypten har försökt leverera hjälp, men Israels blockad hindrar dessa insatser (Middle East Eye, 2025).

3. Pelare III: Snabb och beslutsam respons:

- Om en stat misslyckas med att skydda sin befolkning, måste det internationella samfundet vidta kollektiva åtgärder, inklusive genom FN:s säkerhetsråd. Israels bristande efterlevnad av ICJ:s order utlöser denna skyldighet, även om USA:s veto har blockerat åtgärder (FN:s säkerhetsråd, 2024).

Bevis för folkmord: *Actus Reus* och *Mens Rea*

Sydafrikas folkmordsmål hävdar att Israels handlingar i Gaza, inklusive belägringen 2025, utgör folkmord, vilket bekräftas av Amnesty International och folkmordsforskare:

1. Actus Reus (Fysiska handlingar):

- Folkmordskonventionen (artikel II) definierar folkmord som handlingar inklusive dödande, orsaka allvarlig kroppslig eller mental skada och åstadkomma livsvillkor avsedda att leda till fysisk förstörelse. Israels belägring uppfyller dessa kriterier:
 - **Dödande och allvarlig skada:** Svältdödsfall, skelettliknande barn och sjukhuskollaps utgör dödande och allvarlig skada (Amnesty International, 2025).
 - **Livsvillkor:** Blockaden skapar förutsättningar för fysisk förstörelse, med över hälften av Gazas befolkning som står inför "katastrofal" hunger (OHCHR, 2025).

2. Mens Rea (Avsikt):

- Konventionen kräver avsikt att förstöra, helt eller delvis, en grupp (palestinier i Gaza). Uttalanden från tjänstemän som Yoav Gallant (2023), Bezalel Smotrich (2025) och Moshe Saada (2025) visar avsikt att svälta Gazabor, enligt Amnesty International och The Washington Post (2025).

Rättsligt ansvar för politiska ledare som stöder Israel

Politiska ledare som fortsätter att stödja Israel trots starka bevis för pågående folkmord riskerar anklagelser för medhjälp till folkmord och krigsförbrytelser enligt internationell och nationell lag, eftersom deras handlingar kan underlätta eller möjliggöra Israels överträdelser:

1. Internationell lag:

- **Folkmordskonventionen (artikel III(e)):** Medverkan i folkmord inkluderar att tillhandahålla materiellt stöd, såsom vapen, finansiering eller diplomatiskt skydd, som underlättar folkmordshandlingar. Ledare i länder som USA, Storbritannien och Tyskland, som levererar vapen och militärt bistånd till Israel, kan vara ansvariga om deras stöd möjliggör belägringen. Till exempel tillhandahåller USA över 3 miljarder dollar årligen i militärt bistånd, trots bevis för folkmord (CRS Reports, 2025; Amnesty International, 2025).
- **Romstadgan (artikel 25(3)(c)):** ICC kan åtala individer som medverkar, underlättar eller assisterar vid krigsförbrytelser, inklusive svält. Att tillhandahålla vapen eller blockera FN-resolutioner kan utgöra sådan assistans. Människorättsgrupper har uppmanat till utredningar av amerikanska, brittiska och tyska tjänstemän för deras roll i att beväpna Israel, med hänvisning till medverkan i svält och folkmord (The Guardian, 2025).
- **Sedvanerättslig IHL:** Stater och individer får inte bidra till IHL-överträdelser. Ledare som ger ovillkorligt stöd riskerar ansvar för att underlätta krigsförbrytelser, såsom kollektiv bestraffning och svält. ICJ:s dom från 2007 i *Bosnien v. Serbien* fastställde att stater med inflytande över förövare måste agera för att förhindra folkmord, eller stå inför ansvar (ICJ, 2007).
- **Universell jurisdiktion:** Vissa stater tillåter åtal av internationella brott oavsett var de inträffar. Ledare kan möta rättsliga åtgärder i länder som Spanien eller Belgien, där universell jurisdiktion har tillämpats på folkmordsmål (Al Jazeera, 2025).

2. Nationell lag:

- **USA:s lag:**
 - Foreign Assistance Act (Section 620I) förbjuder militärt bistånd till länder som begränsar humanitärt bistånd. Ledare som ignorerar Israels överträdelser, dokumenterade av DAWN (2025), kan möta nationella rättsliga utmaningar för att bryta mot denna lag, särskilt med tanke på krav från lagstiftare som senator Bernie Sanders om att stoppa biståndet (Sanders, 2024).
 - Genocide Convention Implementation Act (18 U.S.C. § 1091) tillåter åtal av amerikanska medborgare för medverkan i folkmord. Tjänstemän som godkänner bistånd till Israel kan bli måltavlor, särskilt om domstolar finner att sådant stöd underlättar folkmordshandlingar (DAWN, 2025).
 - Icke-statliga organisationer har lämnat in stämningar mot amerikanska tjänstemän och påstått brott mot nationell och internationell lag genom

fortsatta vapenförsäljningar till Israel, med mål som väntar i federala domstolar (Reuters, 2025).

- **Storbritanniens lag:**

- International Criminal Court Act 2001 möjliggör åtal av brittiska medborgare för medhjälp till krigsförbrytelser eller folkmord. Vapenexport till Israel, trots bevis för folkmord, har lett till rättsliga utmaningar mot brittiska tjänstemän, med kampanjer som försöker stoppa licenser (Al Jazeera, 2025).
- Storbritanniens ministerkod kräver efterlevnad av internationell lag, och underlåtenhet att ta itu med medverkan kan leda till nationellt ansvar, som sett i offentliga undersökningar om vapenförsäljning (The Guardian, 2025).

- **Tysklands lag:**

- Tysklands Code of Crimes Against International Law (VStGB) kriminaliserar medverkan i folkmord och krigsförbrytelser. Fortsatta vapenexport till Israel, trots ICJ:s order, har lett till stämningar mot tyska tjänstemän, med domstolar som granskar om exporten bryter mot internationella skyldigheter (DW, 2025).
- Tysklands konstitutionella åtagande för mänskliga rättigheter, rotat i dess rättsliga ramverk efter Förintelsen, ökar trycket på ledare att undvika medverkan (Tyska utrikesministeriet, 2025).

- **Andra jurisdiktioner:**

- Länder som Kanada, Frankrike och Nederländerna, med nationella lagar som kriminaliserar medverkan i internationella brott, möter växande tryck att utreda ledare som stöder Israel. Till exempel tillåter Kanadas Crimes Against Humanity and War Crimes Act åtal av tjänstemän som är involverade i vapenexport (Reuters, 2025).
- Frankrikes strafflag innehåller bestämmelser om medverkan i folkmord, och icke-statliga organisationer har lämnat in klagomål mot tjänstemän för vapenförsäljningar till Israel (Le Monde, 2025).

3. Fallstudier och prejudikat:

- **Darfur (2009):** ICC utfärdade arresteringsorder för sudanesiska tjänstemän, inklusive för medverkan i folkmord, vilket satte ett prejudikat för att åtala ledare som möjliggör grymheter genom materiellt stöd (ICC, 2009).
- **Srebrenica (1995):** Internationella krigsförbrytartribunalen för det tidigare Jugoslavien (ICTY) dömde individer för medhjälp till folkmord genom att tillhandahålla logistiskt stöd, vilket etablerade ansvar för indirekta bidrag (ICTY, Prosecutor v. Krstić, 2001).
- **Myanmar (2017):** FN-rapporter uppmanade till utredningar av internationella aktörer som levererade vapen till Myanmar under Rohingya-folkmordet, vilket belyser risken för medverkan för stater och ledare (FN:s människorättsråd, 2018).
- Dessa prejudikat tyder på att ledare som stöder Israel genom vapen, finansiering eller diplomatiskt skydd kan möta liknande granskning, särskilt när bevis för folkmord ökar.

4. Praktiska konsekvenser:

- **ICC-åtal:** ICC:s arresteringsorder från november 2024 för israeliska tjänstemän för svält som ett krigsbrott indikerar en aktiv utredning, som kan utvidgas till att inkludera utländska ledare som ger stöd. Icke-statliga organisationer som Amnesty International har uppmanat ICC att utreda amerikanska, brittiska och tyska tjänstemän för medverkan (Amnesty International, 2025).
- **Nationella stämningar:** Ledare möter ökande nationella rättsliga utmaningar, med stämningar i USA, Storbritannien och Tyskland som påstår brott mot nationella lagar som förbjuder medverkan i folkmord och krigsförbrytelser (Reuters, 2025; DW, 2025).
- **Rykte och politiska konsekvenser:** Ledare riskerar folklig backlash och skada på sitt rykte, som sett i protester och kampanjer riktade mot tjänstemän som stöder Israels handlingar (Al Jazeera, 2025).
- **Sanktioner och reseförbud:** Ledare som är inblandade i medverkan kan möta sanktioner eller resebegränsningar, som sett i fall som involverar sudanesiska och syriska tjänstemän (FN:s säkerhetsråd, 2011).

5. Bevis som utlöser ansvar:

- **Amnesty Internationals rapporter:** Detaljerad dokumentation av Israels be-lägring som folkmord, med krav på ansvar för stater som möjliggör det (Amnesty International, 2025).
- **Undersökning bland folkmordsforskare:** En undersökning från 2024 som bekräftar Israels handlingar som folkmord, vilket ökar trycket på stödjande stater (Genocide Scholars Survey, 2024).
- **ICJ:s order:** Israels bristande efterlevnad av 2024 års order ger rättsliga grunder för att hålla stödjande stater ansvariga för att inte förhindra folkmord (ICJ Orders, 2024).
- **FN-rapporter:** FN-experters varningar om ett "pågående folkmord" i Gaza impli-cerar stater som fortsätter att ge stöd (OHCHR, 2025).

Folkmord som "brottet av brott"

Folkmord är "brottet av brott" enligt internationell lag, en outplånlig fläck på mänsklighets historia på grund av dess avsikt att utrota hela grupper. Myntat av Raphael Lemkin 1944 och kodifierat i 1948 års folkmordskonvention syftar det till att förhindra grymheter som Förintelsen. Folkmordskonventionen, R2P och nationella lagar som USA:s Foreign Assistance Act ålägger ett rättsligt och moraliskt imperativ att förhindra och bestraffa folkmord, med stater och ledare som är ansvariga för passivitet eller medverkan.

Stöd för Sydafrikas ICJ-mål

Sydafrikas mål, stödd av över 30 stater, stärks av Israels bristande efterlevnad av ICJ:s order, internationellt stöd, humanitära bevis och ICC:s åtgärder. Risken för anklagelser mot politiska ledare som stöder Israel understryker brådskan att ta itu med denna kris.

Slutsats

Israels totala belägring av Gaza sedan mars 2025 utgör folkmord, vilket bryter mot internationell humanitär rätt, judisk lag och ICJ:s åtgärder. Folkmordskonventionen och R2P ålägger strikta skyldigheter för stater att förhindra och bestraffa folkmord, skyldigheter som Israel och dess stödjare riskerar att bryta mot. Politiska ledare som fortsätter att stödja Israel, genom vapen, finansiering eller diplomatiskt skydd, trots starka bevis för folkmord, kan möta anklagelser för medhjälp till folkmord och krigsförbrytelser enligt internationell och nationell lag, inklusive USA:s Foreign Assistance Act, Storbritanniens ICC Act och Tysklands VStGB. Det internationella samfundet måste agera beslutsamt för att stoppa dessa grymheter och upprätthålla rättvisa, och säkerställa att de som står med Israel i denna kris står till svars i rätten.

Viktiga källor

- UNRWA Situation Report #172
- Amnesty International: Israels belägring
- OHCHR: Pågående folkmord
- ICJ Order 2024
- Smotrich Uttalande
- DAWN: Section 620I
- Sanders: Foreign Assistance Act
- ICC Arresteringsorder
- Bosnien v. Serbien
- 2005 World Summit Outcome
- Human Rights Watch: IHL i Gaza